

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО ТЕКСТУ

Левченко К. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ємельянова О. В.

Діловий стиль – це сукупність мовних засобів, функцією яких є обслуговування сфери офіційно-ділових відносин, які виникають між державними органами, організаціями або всередині них, між організаціями та фізичним особами в процесі їх виробничої, господарської та юридичної діяльності. Актуальність роботи зумовлена швидкими темпами розвитку зовнішньоекономічних відносин, невід’ємною частиною яких є офіційно-діловий стиль англійської мови.

Мовному втіленню офіційно-ділового стилю характерна така риса, як точність, що не допускає кількох способів трактувань. Точність у формулюванні висловлювань офіційно-ділових текстів та необхідність абсолютної адекватності їх трактування є рисами ідеального офіційного-ділового тексту, який сприяє безвідмовній реалізації покладених на нього функцій [3, 23]. І навпаки, двозначність та неясність у формулюванні заважають здійсненню основних функцій права, економіки та багатьох інших сфер людської діяльності.

Мовні засоби вираження вимоги та мовне втілення функцій офіційно-ділових документів виявляються досить своєрідними та визначають найважливіші специфічні риси даного стилю. Офіційно-ділове мовлення має стильове забарвлення імперативності.

Офіційно-діловому стилю притаманна наявність численних мовних стандартів – кліше. Якщо в інших стилях шаблонні звороти часто вважаються стилістичним недоліком, то в офіційно-діловому стилі у більшості випадків вони сприймаються як його належна складова. Насамперед у ньому, як і в науковому стилі, утворюється специфічна термінологія та фразеологія. Наприклад: *be of importance* – відігравати роль, *whereabouts* – місце знаходження, *undersigned* – нижчепідписаний, *high contracting parties* – високі договірні сторони, *plenipotentiary* – повноважний представник та ін.

У стилі ділових документів слова використовуються в їх основних предметно-логічних значеннях (за винятком тих випадків, коли похідні предметно-логічні значення у даній сфері є термінологічними). У зв’язку з цим виникає й інша особливість стилю

ділового мовлення – відсутність будь-яких образних засобів. Проте в деяких документах трапляється емоційно-забарвлена лексика. Однак ці емоційні елементи мови в офіційно-діловому мовленні втрачають свою емоційну функцію [1, 16]. Пор.: *Dear Mr. White*.

Прагнучи звернути особливу увагу адресата на певну важливу інформацію у тексті автори використовують графічні засоби, а саме: курсив, жирний шрифт.

Для дипломатичного та юридичного мовлення характерне використання латинських та французьких слів та виразів, які отримали термінологічне забарвлення. Наприклад: *de facto... de jure* – фактично... юридично, *a priori* – беззаперечно, завідома, *persona grata* – бажана персона, *persona non grata* – небажана персона, *status quo* – дійсний стан, положення.

Загальною для всіх різновидів ділового стилю є наявність всіляких скорочень, абревіатур, складноскорочених слів [2, 433]. Наприклад: *M. P.* (*Member of Parliament*); *gvt* (*government*); *pmt* (*Parliament*); *i. e.* (*id est*, що рівнозначно англійському *that is*; *U. N.* (*United Nations*).

Об'єктивність подачі інформації забезпечується пануванням абсолютного теперішнього часу дієслова та пасивними конструкціями, а її всеохоплюючий характер – панівною семантикою підмета. Пор. : *Upon reaching the starting point, searchers **proceed down their lanes, reverse their direction, and continue in this fashion until the area has been thoroughly examined.***

Наступні лексичні особливості є характерними для англійських текстів офіційно-ділового стилю: 1) стильове забарвлення імперативності; 2) точність у висловлюванні, що не допускає кількох можливих трактувань тексту; 3) термінологія та фразеологія, характерні лише цьому мовному стилю, високий рівень клішованості мовлення, велика кількість латинських та французьких запозичень, які отримали забарвлення термінологічності; 4) традиційність засобів висловлювання; 5) наявність великої кількості скорочень, абревіатур та складноскорочених слів; 6) відсутність засобів образності; 7) відсутність емоційності висловлювань.

1. Андрюшкин А. П. Деловой английский язык / А. П. Андрюшкин. – М. : Дашков и К, 2008. – 332 с.

2. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка / И. Р. Гальперин. – М. : Изд-во лит. на иностр. яз., 1958. - 459 с.

3. Наер В. Л. Функциональные стили английского языка / В. Л. Наер. – М. : Высш. школа, 1981. – 334с.

Перекладацькі інновації: матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13–14 березня 2014 р. / редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 172 с.